

פ ר ו ט ו ק ר ל מ ס י 196
מישיבת ועדת החינוך והתרבות
שהתקיימה ביום ב', ח' באדר ב', תשל"ג
11.00 שעה (12.3.73)

נ כ ח ו

חברי הועדה:

היו"ר א. רימלט
ח. גרוסמן
ז. הרמן
מ. ידיד
א. כץ
ד. לוי
ש. לוין
צ. נריה
א. רוזאל-נאור
ב. שחור

מוזמנים:

מר מלכיאל - מנהל אגף הנוער והילד, משרד הסעד
מר קרייזלר - מנהל המרכז למניעת עבריינות נוער, משרד הסעד
פ. שיפטן - מנהל מחלקת החינוך, עיריית ירושלים
א. שמואלי - משנה למנכ"ל, משרד החינוך והתרבות
י. שרלין - מנהל המחלקה לספול בילד, משרד החינוך

ד. פלר - מזכירת הועדה

רשמה: מ. טרלו

סדר היום: הצעה לסדר היום של חה"כ ד. לוי
אי פתיחת כיתות קלט בירושלים

-1317-

(נתקבל ביום 14.3.73)

היו"ר א. רימלט: אני פותח את הישיבה

על סדר היום: טיוטה לסיכום בנושא

שהעלה חה"כ ד. לוי.

אי פתיחת כיתות קלט בירושלים -
הצעה לסדר היום של חה"כ ד. לוי (מפד"ל)

מסקנות ועדת החינוך והתרבות

מדברי העדים למדה הועדה פרטים רבים על רעיון הקמת כיתות קלט בארץ ועל ביצועו באיזורים השונים. כן שמעה הועדה הסברים מצד הגורמים המטפלים בהקמת כיתות קלט על הסיבות שמנעו את עירית ירושלים מפתוח כיתות קלט בעיר.

אין הערות.

מעיון בחומר שהצטבר בפניה הסיקה הועדה כי קיימת אי בהירות בקרב הגורמים המטפלים בנושא ביחס להגדרת מטרותן של כיתות הקלט, אופן פעולתן וביחס למקומן בסולם העדיפויות של הפעולות השונות למען מניעת נשירה בקרב תלמידי חינוך חובה.

אין הערות.

הועדה הבינה כי השוני הקיים בין עירית ירושלים לבין משרד החינוך והתרבות/בהכנת הנושא והפעלתו, המלווה תהליך ביורוקרטי מסורבל, הוא הגורם שמנע עד כה פתיחת כיתות קלט בירושלים.

ה. לוי:

בשנה הקודמת כן נפתחו כיתות קלט. זה פלמד שהיה שוני בהכנת הנושא, בין משרד החינוך ועירית ירושלים.

היו"ר א. רימלט:

עירית ירושלים עשתה את הדברים בשיתוף עם משרד החינוך בהכנה ומיוזמתה. היום התגלו כאן דברים שונים כתפישה של כיתות קלט. אנחנו רוצים לדון על השנה ועל העתיד. משום כך נדמה לי שהועדה הבינה כי השוני הקיים בין עירית ירושלים ומשרד החינוך בהכנת הנושא מנעו הקמת הכיתות. אין זה מתפקידנו לבדוק מי צודק. מדובר על ילדים שאין תקווה להחזיר לכיתה רגילה.

י. שרלין:

אני לא מקבל שהתהליך המינהלי מסורבל לכל היותר היו קשיים מינהליים. השוני לא היה בין עירית ירושלים ומשרד החינוך, אם היתה בעיה היא היתה בין עירית ירושלים ומשרד הסעד, כאשר משרד החינוך הוא שושבין.

היו"ר א. רימלט:

האם בשנת 1970 משרד החינוך שיפל בכיתות אלה?

י. שרלין:
אם טיפול נקרא הקצאת שעות הוראה - כן;
אם טיפול נקרא גם טיפול בילדים עצמם -
אז משרד החינוך לא טיפל.

היו"ר א. רימלט:
עוכהה היא שבזמן שעירית ירושלים ומשרד
הסעד התחילו בפעולות האלה, משרד החינוך
לא היה ערוך. התהליך המינהלי הוא מסורבל. משרד החינוך נערך
בשנת 1972.

מר מלכיאלי:
לקראת שנת תשל"ג נפגשנו שיפטן ואני
והוצע על כיתות כאלה בתשל"ג. היו לנו
היסוסים בקשר לאופן הנידול של הכיתות האלה. קוד שיפטן טען מה שטען
ואני אמרתי שאינני רואה יעילותן של כיתות כאלה בשביל הנוער בירושלים.
על כן הציע מר שיפטן מערך של 3 - 4 דרגות של סוגים של ילדים, שלהם
צריך לדאוג. אני אמרתי, מה יכול משרד החינוך לעשות כדי לבוא
לקראת הדרישות של עירית ירושלים. המדיניות הקבועה ע"י משרד הסעה
והחינוך. לעירית ירושלים היו השגות על המדיניות הזאת שנוגעות לצד
החינוכי.

ש. לוי:
אני מציע לכתוב: הרשויות האחראיות לעניין.
הועדה קבעה כי השוני הקיים בין הרשויות
השונות האחראיות להקמת כיתות כאלה, והתהליך המינהלי המסורבל,
הם שמנעו בשנת 1971 פתיחת כיתות כאלה בירושלים.

מ. ידיד:
לא הייתי מתנגד להצעת חה"כ לוי, אבל
למה לא נאמר שהיה פה מחדל?
היום החלוקה היא זאת: מבחינת המקום והמוסדות
הרשות המקומית אחראית. אם היא לא דאגה לכך, היא ממילא סחבה אחריה
את משרד החינוך. צריך להדגיש שכל עוד קיים המצב הזה, יש מחדלים.

ד. לוי:
הבינותי מדברי חה"כ לוי שהוא מדבר על
השוני הקיים בין הרשויות. זה מספק אותי.
זה משקף את המציאות. היה שוני בגישות בתשל"ג. זה איננו מונע מה
שאמר חה"כ ידיד.

א. רוזיאל-נאור:
אני מציעה לכתוב, שהועדה מצטערת כי
חילוקי הדעות בין הרשויות הפונסמכות
להקמת הכיתות הללו, מנעו פתיחתן בשנה זו.

ה ו ח ל ט

לקבל את הנוסח לפי הצעת חה"כ רוזיאל-נאור.

א. הגדרת מדיניות ואופני הפעלה של כיתות קלט
סעיף 1

היו"ר א. רימלט:
מציע לפחוק את המלים "כראות עיניה".

א. שמואלי:
מדיניות חינוך נקבעת ע"י הגוף שהוסמך
לכך גם על דעת הכנסת. מדיניות חינוך
מחייבת את רשות החינוך כגוף מבצע. הרשות המבצעת היא במסגרת של
השלטון המקומי. אם רוצה הרשות המבצעת בשלטון המקומי לבצע, היא
תבצע; אם לא - אז לא, ואז היא תבוא לכנסת ותאמר שאין כיתות קלט.
לכן אני מציע לכתוב:

ועדת החינוך והתרבות סבורה כי משרד החינוך והתרבות חייב לנסח מדיניות להפעלת כיתות קלט ולגבי הצבתן בתוך מכלול הפעילויות למען מניעת נשירה מבית הספר. וכ"כ הייתי רוצה לקבוע שמדיניות החינוך לא תיקבע ע"י השלטון המקומי ומשרד הסעד.

א. רוזאל-נאור:
אני מסכימה שהמדיניות נקבעת ע"י משרד החינוך, אבל הבצוע צריך להיות מתואם ע"י משרד החינוך, הסעד והשלטון המקומי.

א. שמואלי:
אם כך נאמר: לגבי הפעלת כיתות קלט ולתאם את הפעלתן עם משרד הסעד והמרכז לשלטון מקומי.

משרד הסעד איננו פותח כיתות. אם עיריה מסוימת עשתה מה שעשתה זה דבר אחר. כיתות פותח משרד החינוך. מדיניות חינוכית קובע משרד החינוך עם הרשות המקומית המטפלת בעניין. למשרד הסעד אין דבר בדבר פתיחת כיתות קלט.

פ. שיפטן:
נדמה לי שלפי הסעיף הזה, גם להכא לא תיפתחנה כיתות קלט בירושלים. אינני יודע באיזו מידה היום בתל אביב אנחנו מאמינים במדיניות ארצית אחידה בנושא כל כך מורכב וכל כך מסובך כמין כיתות קלט. מדיניות ארצית אחידה לא יכולה להתבצע במקומות רגילים כמו ירושלים.

א. שמואלי:
לצורך זה יש לתאם את המדיניות הנקבעת בכל מקום.

פ. שיפטן:
בעניין זה, לא פחות קיימת המחלקה לחינוך בעירייה. לכן לדעתי צריך להדגיש שהנושא הזה דורש מדיניות גמישה ובמסגרת המדיניות הגמישה, בהתאם לצרכי המקום, העניין יבוצע בכל מקום ומקום.

ד. לוי:
אני רוצה להבין את מחשבתו של מר שמואלי. לפי מה שאנחנו יודעים, ביולי 1972 נפגשו נציגי שני המשרדים - הסעד והחינוך - והגיעו להבנה הדדית והסכם מושלם על הפעלת כיתות קלט. נכון שכל מה שנוגע לחלק החינוכי זה היה לפי הוראות משרד החינוך ולפי מדיניות משרד החינוך. כל משרד היה צריך להודיע את זה לכל לשכה ברשויות המקומיות, גם ללשכת הסעד וגם ללשכת החינוך. עובדה היא שבמקומות אחרים הדבר פעל בלי בעיות. אם מר שמואלי רוצה לשנות היום, שיגיד זאת. מה שהיה, זה הסכם מלא בין שני המשרדים. במסגרת זו אני יכול להבין את השקפתו של מר שיפטן שאומר, מה שטוב במקומות אחרים, בירושלים לא יכול להיות טוב, כי זה מקום יותר רגיל. לכן ההצעה לסדר היום שלי היתה: פתיחת כיתות קלט בירושלים. לא חשבתי לשנות את סדרי בראשית. לא חשבתי להפוך את הקיים בארץ. אני מציע להתרכז בעניין ירושלים ולא לשנות את סדרי בראשית.

היו"ר א. רימלט:
האם משרד הסעד נשאר גורם בכיתות אלצה?

מר מלכיאלי:

כן. גם התקציב בנוי כך. איש משרד הסעד ישב עם איש משרד החינוך וקבענו הנחיות לפתיחת כיתות קלט ומי אחראי לזה. נקבעה אחריות של משרד החינוך, של משרד הסעד ושל הרשות המקומית. הדבר הזה פעל חוץ מאשר בירושלים.

היו"ר א. רימלט:

האם משרד החינוך אינו גורס שהמדיניות שהוא יקבע צריכה להיות בתאום עם הרשויות המקומיות, ולהתחשב עם תנאי המקום?

א. שמואלי:

בהחלט.

ד. פלר:

במסמך הזה המגמה היא: הגיע הזמן שהממשלה תטיל על אחד המשרדים לטפל בנושא. בסעיף השני אנחנו אומרים שאנחנו סבורים שהמשרד הנכון זה משרד החינוך. בסעיף השלישי כתוב שמשרד החינוך ישתף את הרשויות המקומיות.

היו"ר א. רימלט:

היה צריך לכתוב שועדת החינוך והתרבות ממליצה בפני הממשלה לקבוע איזה משרד נושא באחריות לכיתות הקלט. דרג גבוה יכול להיות גם משנה למנכ"ל של כל משרד.

ח. גרוסמן:

זה דיון בשאלה קלאסית של המדינה. כאשר יש כפילות מכיון שיש שני משרדים העוסקים באותו נושא, הילד נשאר ללא טיפול... אני יודעת שבמקרים רבים שנתקלתי בבעיות האלה, היו טענות אל משרד החינוך מדוע הוא עוסק רק בילדים הרגילים. חוק לימוד חובה חל על כל הילדים. משרד החינוך צריך להיות אחראי על העניין הזה. גם משרד הסעד אמר שמשרד החינוך מנער את חצנו מכל דבר מכיון שהוא מטפל בילדים רגילים בלבד. אני טוענת שמשרד החינוך חייב להיות אחראי לביצוע חוק לימוד חובה על כל הילדים שישנם במדינת ישראל. אומרים לי שרק בירושלים לא הצליחו. יכול להיות שרק עניין זה עלה על השולחן ואולי יש עוד מקרים שאיננו יודעים עליהם. מחר יתברר ששוב יש בעיות במקום אחר במדינה. אני חושבת שההצעה הזאת הפונה לממשלה שהיא תקבע מי אחראי על כיתות הקלט, זה דבר אדמיניסטרטיבי. מי שאחראי על כיתות הקלט, קובע את המדיניות ולרשותו צריך לעמוד התקציב.

ש. לוי:

אני חושב שלמען כבוד הועדה, אנחנו צריכים להזהיר מניסוחים חד-משמעיים. עלול להיות שנחליט שצריך להפקיד את הדבר הזה בידי משרד החינוך והתרבות בלבד, והעניין לא יתבצע. אני מציע את אותו הרעיון להביע בנוסח יותר מרוכך. במקום לומר שהממשלה צריכה להפקיד את הפעלת הכיתות האלה בידי משרד החינוך, נאמר שטובת הפעל הזה מחייבת ריכוזו ומסירת הפיקוח עליו בידי משרד החינוך.

היו"ר א. רימלט: את מציעה: הועדה סבורה שטובת המפעל של כיתות קלט מחייבת את ריכוז האחריות לא בידי משרד החינוך והתרבות ?

א. רזיאל-נאור: אני מציעה להוסיף משפט שיאמר שתאום בין כל הגורמים המטפלים בילדים אלה חיוני, משום שאי אפשר לנתק את בעיית הילדים הנזקקים לכיתות קלט מבפית המשפחה. הם נשארים בטיפולים ובמגעים של הלשכות הסוציאליות העירוניות וגופים אחרים של משרד הסעד. אני מבקשת להטיל את האחריות על משרד החינוך, ולא רק האחריות להקמת הכיתות אלא גם האחריות לתאום הזה.

ב. שחור: יש חילוקי דעות מי המטפל בזה, משרד הסעד או משרד החינוך. תקבע זאת הממשלה.

א. שמואלי: יש במינהל וגם בצבא טרמין האומר: הכוח המוביל. אין ויכוח שאי אפשר לבצע זאת בלי שיתופם של גופים אחרים הקשורים למערכת. זה מקובל עלינו, כך אנחנו עושים. על מנת למנוע אי בהירות, אני רוצה שייקבע באופן ברור שיש גוף מוביל אחד, הוא האחראי לקיומן של המסגרות. חובה על הגוף הזה לשתף פעולה עם כל הנוגעים בדבר. העניין הזה מקבל משפעות פרקטיות. לצערי הרב, מה שהיה בעבר, היתה אי שהירות שכתוצאה ממנה נפגעו הילדים. הגוף המוביל הוא משרד החינוך, הוא מתאם עם האחרים.

היו"ר א. רימלט: נכתוב כך: ועדת החינוך והתרבות סבורה כי טובת המפעל של כיתות הקלט מחייב ריכוז האחריות לידי משרד החינוך והתרבות. בהתאם לכך מפליצה הועדה כי משרד החינוך והתרבות יקבע את מדיניותו בנושא זה בתאום עם הרשויות המקומיות, ובהתחשב עם תנאי המקומות, וכן יבוא בדברים עם כל הגורמים אשר משתתפים בהפעלת מפעל זה.

צ. נריה: במקום: יבוא בדברים, אני מציע לכתוב: ישתף.

א. רזיאל-נאור: אנחנו מוציאים את הסעד אם לא הזכרנו אותו. זו לא תהיה מדיניות נכונה לגבי בעיה זו.

א. שמואלי: יש גם ילדים מנותקים בהם מטפל משרד העבודה.

היו"ר א. רימלט: נגיד: תוך תאום עם הרשויות המקומיות ובהתחשב עם תנאי המקומות, וכן לתאם את מדיניותו זו עם משרדי הממשלה האחרים הנוגעים בדבר.

מלכיאלי: תהצעה שלך אנמרת שהמצב שהיה קיים היום לא הצליח. כפי שניסחת את החלטתה, פירושה שמה שעשו עד עכשיו לא היה טוב. אינך רוצה להזכיר את משרד הסעד אלא אתה רוצה לומר: גורמים אחרים?

היו"ר א. רימלט:
הועדה ריכונית להחליט כל החלטה, להמליץ לפני הכנסת. את הסעיף הראשון לא אני. הצעתי. זו היתה דעת החברים בוועדה כפי שהכינותי מדברי חה"כ לוי וגרוסמן. אתה אומר שיש צורך להזכיר את משרד הסעד במפורש, למרות שיתכנו גם משרדים אחרים.

ה ו ח ל ט

סעיף 1 ינוסח כך:
טובת המפעל של הקמת כיתות קלט מחייבת את ריכוז האחריות למפעל זה בידי משרד החינוך והתרבות.

סעיף 2.

היו"ר א. רימלט:
ההצעה היא לכתוב:
משרד החינוך והתרבות יקבע את מדיניותו מתוך תאום עם הרשויות המקומיות ובהתחשב עם תנאי המקום, וכן עם משרד הסעד.

ש. לוי:
האם יש עוד משרדים ממשלתיים שיש להם נגיעה לעניין?

י. שרלין:
למשרד העבודה יש מערכת מסגרות חינוך בכמה צורות, ביניהן אחת שנקראת "קלטים".

היו"ר א. רימלט:
מה השיתוף של משרד העבודה בכיתות קלט?

י. שרלין:
בכיתות אלה - לא. כיתות קלט לא מטפלות בילדים עד כיתה ה'.

ש. לוי:
מציע להזכיר את משרד הסעד.

ז. הרמן:
יש מקום וצורך להזכיר את משרד הסעד. כאן לא מדובר על תאום. הטפול בילדים בכיתות קלט דורש שיתוף פעולה. אני חושב שצריך להשתמש במלה "שיתוף פעולה" במקום "תאום".

ה ו ח ל ט

סעיף 2 ינוסח כך:
משרד החינוך והתרבות יקבע את מדיניותו מתוך שיתוף פעולה עם משרד הסעד ועם הרשויות המקומיות, בהתחשב עם תנאי המקום.

סעיף 3

מ. ידיד:
לדעתי הסעיף מיותר.

ה ו ח ל ט

למחוק סעיף 3.

סעיף 4

פ. שיפוטן: צריך לציין שהכוונה לגיל חינוך חובה. אין הכוונה לגיל 17.

א. שמואלי: הסעיף איננו מפריע לנו. חשוב רק לציין שאנחנו פרסמנו את חוזר המנכ"ל המפרט את כל ההליכים. החוזר מונח על שולחן הועדה הזאת.

ה ו ח ל ט

סעיף 4 יהיה עתה סעיף 3, וינוסח כך:
משרד החינוך והתרבות יוסיף לקבוע במפורט את הליכי הטיפול בילד הנושר, בכל המסגרות הקיימות בענין זה לגילאי חינוך חובה.

ב. המטרה החינוכית של כיתות הקלט

סעיף 1.

א. רזיאל-נאור: מציעה לכתוב: הועדה קיבלה את הודעת משרד החינוך והתרבות על דרכי הטיפול בילדים הנושרים.

ה ו ח ל ט

לקבל הצעת חה"כ ריזאל-נאור לגבי סעיף 1.

סעיף 2.

מ. ידיד: לנסות להחזירם לכיתתם... אני רוצה להוסיף: בהקדם האפשרי.

היו"ר א. רימלט: כל נשירה, אם לא מטפלים בה בהקדם, זה איננו משמעותי.

פ. שיפוטן: כל המינוח כאן הוא כאילו הנשירה היא אקט פתאומי. אני מציע במקום "לאחר ילדים נושרים", לכתוב: שלא יכולים לחזור לביקור סדיר בכיתתם.

י. שרלין: משרד החינוך פרסם חוזר של המנכ"ל המפרט את השלבים.

ז. הרמן: הייתי מבקשת למחוק את המלים: בשל סיבות חינוכיות לימודיות. יכולות להיות יותר סיבות. אם הם אינם יכולים לחזור לכיתתם, יקובצו תחילה במסגרות אחרות.

היו"ר א. רימלט: מציע לכתוב: בשל סיבות חינוכיות או אחרות.

ד. לוי:
אני חושב שהמלה "נפשיות" חשובה מאד.
אם אתה אומר סיבות חינוכיות או אחרות,
מנהל בית הספר או המורה צריך לדעת איך לחנך את הילדים, אבל יש דוקא
סיבות נפשיות שמונעים מהילד להכנס לכיתה. זה ילד שצריך טיפול מיוחד
בכיתה אחרת. לכן הדגש צריך להיות על סיבות נפשיות.

היו"ר א. רימלט:
חוזר להצעתי: בשל חינוכיות או אחרות -
זה כולל את הכל.

פ. שיפטן:
הצעתי לכתוב: אשר לא יכולים לחזור לביקור
סדיר בכיתתם.

ד. לוי:
הסעיפים 1, 2 ו-3 דנים על תהליך פסוים.
קודם כל מאתרים את הילד שלא מופיע
בבית הספר באופן סדיר. אם רואים שיש סיבות חינוכיות או אחרות,
אז בבית הספר יש מסגרת מיוחדת שם מטפלים בילד. כאשר גם הכיתה
הזאת לא מספיקה, מחליטים על כיתות קלט. כיתונקלט זה הדבר האחרון.

ה ו ח ל ט

סעיף 2 ינוסח כך:
ילדים נושרים אשר לא ניתן להחזירם לכיתתם, לביקור
סדיר, בשל סיבות חינוכיות או אחרות, יקובצו תחילה
במסגרת מיוחדת הקשורה לבית ספרם בטרם יוחלט על
הפנייתם לכיתת קלט או למסגרות אחרות.

סעיף 3 - יימחק.

סעיף 4

פ. שיפטן:
עיקוב ומעבר זה פחות מדי. הייתי מציע
במקום זה את המונח "הסתכלות והתנסות".
לפי דעתי אין צורך למחוק את סעיף 3.

היו"ר א. רימלט:
חניכות צריך להשאיר. אני מציע להשאיר
את מפתן וגם את חניכות. זה תלוי בגיל.

א. רזיאל-נאור:
אם מוחקים את סעיף 3, אולי צריך לומר
בכיתת קלט יקבלו הילדים טיפול
אינדיבידואלי המכוון לכישורם החינוכי, וכמו כן תשמש תחנת עיקוב
ומעבר...

י. שרלין:
אני מבקש להשאיר רק נושא אחד - מסגרות
אחרות. אחרת אנחנו פוגעים במשרד העבודה
בענין בתי ספר תעשייתיים ובענין קבוצות עבודה; בצה"ל, וכיו"ב.

ה ו ח ל ט

סעיף 4 ינוסח כך:

כיתת הקלט תשמש איפוא - תחנת עיקוב ומעבר לגבי
הילדים האלו, בטרם יופנו למסגרות אחרות.

סעיף 5

א. שמואלי:

חזקה על חברי הועדה שיתנו דעתם על כך שמערכת מסוג זה שהיא בראשית דרכה היא כמעט ללא אח בכל מערכת החינוך, איננה יכולה לאמץ לה תכנית לימודים קיימת או לגבש תכנית לימודים אחרי תקופה של שנתיים-שלוש. האלתור במסגרות כאלה הוא הדבר החינוכי שצריך לשאוף אליו. אין דומה ילד נושר או כיתת נושרים במקום אחד, למקום אחר. מרגע שאתה קובע תכנית לימודים לילדים נושרים כאלה, אתה עשוי להנשיר אותם.

לכן אני מציע לוועדה לא לראות את הדבר הזה בפליאה. אפשר להמליץ בפני המשרד להכין דרכים, מטודות, שתשלבנה את הלימודים והצרכים החינוכיים של הילדים האלה. אם ניתן היום לפדגוגים להכין תכנית לימודים כזאת, לא יוציאו תכנית לימודים כזאת, אפילו אחרי שישבו "שבעה נקיים".

י. שרלין:

החל משנת לימודים זו, אנחנו מקיימים מערכת. אנחנו מציעים תכניות שיקום אינדיבידואליות לכל ילד שנמצא בכיתה כזאת. נכון שזה לא היה אשתקד, אבל השנה יש. לכן הייתי גוהר לדבר על פעילויות מאולתרות. יש תכנית ברוחה. אני יכול להציע לחברי הועדה דוגמא, ושם מפורט מהי תכנית ההוראה של כל ילד בתכנית הכללית. נסכים שאין תכנית לימודים, ספק אם צריכה להיות תכנית כזאת.

אפשר לומר שהועדה ממליצה על הגברת כוחות ההדרכה כדי להגביר את הפעילות האינדיבידואלית לשיקום אינדיבידואלי של התלמידים.

ח. גרוסמן:

יתכן שצריך לדבר על תכניות מגוונות. אני מסכימה שצריך לשים את הדגש על תדרוך המדריכים.

צריכות להיות תכניות לימודים אבל מגוונות, בהתאם לצרכים האינדיבידואליים של הילד ושל הכיתה.

היו"ר א. רימלט:

אולי נכתוב כך: ועדת החינוך ממליצה בפני משרד החינוך, להטיל על פדגוגים לגבש תכניות לפעילויות לימודיות וחינוכיות לכיתות הקלט, ולפתח מפעל הכשרה למדריכים שיהיו מועסקים במסגרת זו.

ח. גרוסמן:

צריכה להיות ההרכה בלתי פוסקת; תוך כדי עבודה. צריכים להיות צוותים מיוחדים שיטפלו בזה.

פ. שיפטן:

מציע להוסיף: פעילויות לימודיות, חינוכיות וקדם מקצועיות.

א. שמואלי:

זה תחום שמשרד החינוך צריך להחליט עליו, זה ענין שאי אפשר להכניס מיניה וביה.

ה ו ח ל ט

סעיף 5 ינוסח כך:

הועדה ממליצה בפני משרד החינוך להטיל על צוות פדגוגי לגבש תכנית של פעילויות לימודיות, חינוכיות, מכוונות לכיתות הקלט, וכן לפתח מפעל הכשרה למדריכים ומנחים שיועסקו במפעל זה.

היו"ר א. רימלט:

המשך הדיון נדחה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.45